

Nieuwsbrief Geuzenmaand 2024

25 maart 2023

nr 5

In de maand maart staat Vlaardingen traditiegetrouw stil bij het verzet van de Geuzen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Rondom de uitreiking van de Geuzenpenning, bedoeld om hedendaagse vrijheidsstrijders en mensenrechtenactivisten eer te bewijzen en te steunen, worden door tal van cultuurspelers uit de stad activiteiten georganiseerd die de betekenis ervan versterken.

Maart staat symbool voor het opnieuw vertellen van de vrijheid. Verhalen over de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van expressie en de vrijheid om jezelf te zijn staan centraal. Dit jaar staat de maand in het teken van het thema 'vrijheid onder druk'. De initiatiefnemers van de Geuzenmaand willen de Vlaardingers meer bekend maken met de waarden van de Geuzenpenning, en hen inspireren en motiveren in hun dagelijks denken en handelen.

Beste lezers,

De Geuzenmaand loopt al weer bijna ten einde. Ook afgelopen week waren er weer indrukwekkende activiteiten zoals de voorstelling over 'Zelenski HIER' en 'Dr. Jazz'. De Geuzenmaand sluiten we deze week af met een lezing in De Bibliotheek de Plataan door Jan Struijs, geboren en getogen in Vlaardingen, maar meer bekend als oud-voorzitter van de Politievakbond.

In deze nieuwsbrief kijken we met beelden nog even terug naar de uitreiking van de Geuzenpenning aan Layla Haidari. Ook komt het gesprek met de Veldheren van Uhm en De Kruif uitgebreid aan bod. Volgende keer een terugblik op nog meer activiteiten.

Het programma deze laatste week

Donderdag 28 maart, 19.30 uur, De Bibliotheek de Plataan.

Vrij toegang

Politie in oorlogstijd door Jan Struijs

Reserveren: [Lezing: Politie in oorlogstijd door Jan Struijs \(debibliotheekdeplataan.nl\)](https://debibliotheekdeplataan.nl)

Vrijdagavond 27 oktober 1944: het is een kille en natte avond. Maar de duisternis, de regen en de kou kan de vijf mannen uit Vlaardingen niet deren... Ze moeten voedsel zoeken voor hun gezinnen en familieleden. Als aanvulling op het karige rantsoen, dat door de voortdurende Duitse bezetting steeds kleiner wordt. De mannen gaan naar een boerderij waar een voorraad ingekulde aardappels ligt.

Ook willen ze proberen een koe te melken, want een van de mannen heeft een dochtertje van slechts enkele maanden oud. De mannen zijn er regelmatig op uit getrokken om eten te verzamelen voor hun gezinnen. Maar deze nacht zal de allerlaatste maal zijn dat zij op stap gaan.

Enkele dagen later verschijnt er een artikel in een Rotterdamse krant: "Op de vlucht doodgeschoten".

Maar zijn de mannen werkelijk op de vlucht geslagen en als gevolg daarvan neergeschoten? Wat was de vermoedelijke aanleiding van deze aanslag?

Hoe ging de politie en zijn burgers om met zijn morele dilemma's in bijzondere periode als de Tweede Wereldoorlog?

Hierover gaat de lezing van Jan Struijs, die op verzoek van zijn oudtante Marie Struijs onderzoek heeft gedaan naar de aanslag van 27 oktober 1944 in Vlaardingen. Het waren haar broer Arie en zijn kameraden die zijn vermoord. Jan Struijs kon haar verzoek niet weigeren en begon aan de moeilijke zoektocht naar de ware toedracht van de gewelddadige dood van zijn neef, de verzetsstrijder Arie Struijs en zijn kameraden.

Uitreiking Geuzenpenning in beeld

Het Koninklijk Schiedams Mannenkoor Orpheus en het Vlaardings Mannenkoor Orpheus o.l.v. Michel Valk gaven een muzikale uitvoering en declamatie van het gedicht 'De Achttien Dooden' van Jan Campert.

Mevrouw Gonçalves - Ho Kang You, voorzitter van de Stichting Geuzenpenning, las het besluit voor waarin met redenen omkleed de penning aan de Afghaanse Layla Haidari werd toegekend. De Geuzenpenning 2024 werd vervolgens uitgereikt door Prinses Margriet.

Thomas Erdbrink beschreef het leven van Layla Haidari, die hij kende van zijn reis door Afghanistan toen hij filmde voor de serie 'Onze man bij de Taliban'.

“Na de val van Kabul- op 15 augustus 2021- zagen we chaotische scènes op de luchthaven waar mensen zich vastklampen aan vliegtuigen om maar het land uit te raken”, zo vertelde hij, “Laila dacht geen seconde aan vluchten. Haar restaurant werd twee dagen later direct gesloten door de Taliban. Ze gaf niet op en begon een opleidingscentrum voor vrouwen, waar ze beroepen leren die ze thuis kunnen doen, kleermaker, sieraden maken. Praktische dingen die vrouwen kunnen helpen toch geld te verdienen en zo te overleven.”

Erdbrink: “Ze is een van de sterkste vrouwen die ik in mijn leven heb ontmoet, en ik ben er heel trots op dat we haar mochten filmen en interviewen in Kabul.”

“Laten we vieren dat Laila vandaag bij ons is”, zo sloot hij af, “En denken aan alle Geuzen, die van toen en nu, van daar en hier, aan iedereen die zich inzet voor een betere en eerlijkere wereld.”

In gesprek met Peter van Uhm en Mart de Kruif

Een terugblik

^ *Peter van Uhm*

^ *Mart de Kruif*

“De Geuzenmaand laat zien hoe belangrijk vrede en vrijheid zijn, en dat is precies waar wij het ook over hebben,” zei oud-commandant der Landstrijdkrachten Mart de Kruif. Hij en Peter van Uhm, eveneens een oud-commandant der Strijdkrachten, trekken Nederland door met hun ‘voorstelling’ De Veldheren. In De Windwijzer op 12 maart ging het echter om een aangepast programma. Beide heren wilden hier graag in gesprek met de zaal en vooral ook graag met jongeren. Nou, die waren er volop en luisterden met volle aandacht.

Wie kijkt er wel eens naar een oorlogsfilm of speelt graag oorlogsgames, zo vroeg Van Uhm ter inleiding. En ja, die bezoekers waren er natuurlijk wel. ‘Realiseer je’, zo zei hij, ‘dat oorlog geen spelletje is. De werkelijkheid is heel anders!’.

Van Uhm verder: ‘Wij hebben de luxe om principiële keuzes te maken in ons leven, maar in andere landen is dat lang niet altijd zo. We moeten proberen ons in te leven in wat er in die landen gebeurt, hoe hard het leven er is’, zo stelde hij. ‘Het gaat er om dat we eerst proberen dat te begrijpen voordat we er een oordeel over vormen’, zo onderstreepte Van Uhm.

Er is veel geweld in de wereld vandaag de dag. De wereld staat op z'n kop kan je wel zeggen. 'Kiev ligt dichterbij dan Kreta...', zo merkte De Kruif op. Geweld is een laatste redmiddel, maar helaas zijn er anderen die het geoorloofd vinden om er hun doelen mee te bereiken. De Kruif vindt het gezien de huidige ontwikkelingen noodzakelijk dat we defensief rap een been bij trekken, zoals hij dat noemt. Door afschrikking.

In de discussie kwamen uiteenlopende onderwerpen aan bod. Bijvoorbeeld een vraag over de vredesbeweging. De Kruif reageerde hier op dat hij niets tegen de vredesbeweging heeft - iedereen heeft het volste recht zijn of haar mening te geven -, maar dat volgens hem het kwaad (zoals we dat nu zien vanuit Rusland) alleen met geweld is te bestrijden.

Of dat dan de prijs waard is was een vraag, wat voel je als commandant wanneer er soldaten sterven? Voor De Kruif, die dat zelf in Afghanistan heeft meegemaakt, was dat 'klote!'. Hij noemt het belangrijk dan niet voor de emotie weg te lopen, maar het verdriet te delen. Je beseft dan temeer dat je niet alles beheerst. Het is niet *all in the game*, zoals sommigen misschien zullen zeggen. Het is wel belangrijk dat militairen goede spullen en goed getrainde collega's hebben, zodat ze niet zullen sterven. De regering is hiervoor verantwoordelijk.

In het leger, zo vertelde Van Uhm, ben je geen vrienden met elkaar, maar gaat het om kameraadschap. Je bent op elkaar aangewezen. Als voorbeeld noemde hij het sneuvelen van zijn zoon Dennis, die in Afghanistan omkwam bij een patrouille. Nog steeds treffen zijn kameraden elkaar elk jaar op de begraafplaats om Dennis samen te herdenken.

En dan de vraag of ze er geen spijt van hebben gehad dat ons land militairen had uitgezonden naar Afghanistan. 'Nee', is het antwoord. Het gaat om de zingeving er van, zo stelt De Kruif. Hier had het geen succes, maar wel voor de mensen die toen hun stem konden uitbrengen, en voor meisjes bijvoorbeeld die toen naar school konden gaan. 'Soms moet je iets doen waar je voor staat, terwijl je niet weet of je succes zult hebben', zo zegt De Kruif.

'Dienstplicht wel of niet?', is een volgende vraag. De meningen zijn verdeeld. Bij ouderen klinkt een voor en bij jongeren een tegen. Enerzijds omdat we moeten voorbereid zijn op geweld, zo wordt gezegd, maar anderzijds wordt opgemerkt dat je zelf moet kunnen kiezen. De Veldheren zijn niet voor een militaire dienstplicht, wel voor een maatschappelijke dienstplicht waarbij je zelf kunt kiezen op welk terrein je wil inzetten. Of dat nu bijvoorbeeld de zorg, de politie of het leger is. Daarnaast is toch echt ook een goed beroepsleger noodzakelijk, want het is en blijft een vak.

Van Uhm vult daarbij aan dat hij ziet dat we vandaag de dag allemaal in onze eigen bubbel leven. We hebben onze mond ook vol over ongewenste polarisatie. Vroeger, zo zei hij, toen er dienstplicht

was, kwamen rijkelui 's zontjes met boerenknechten samen in een eenheid terecht. Daar ontstond dan respect voor elkaar.

Beide heren zijn benieuwd naar de bijdrage die jongeren willen leveren aan de samenleving. Ga je in de zorg, het onderwijs of het bedrijfsleven? Denk er goed over na, zo geven zij mee.

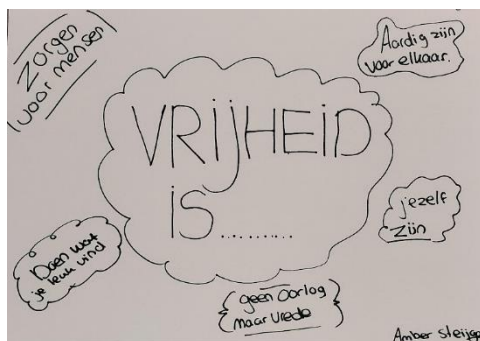
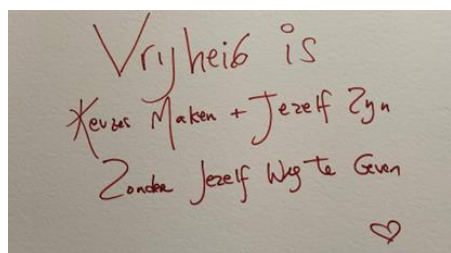
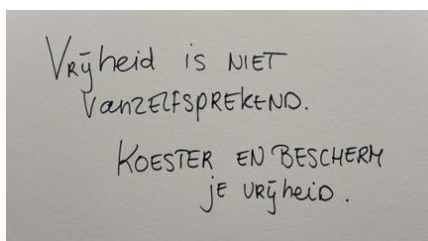

Tot slot een vraag hoe het is vol te houden. De Kruijf zegt dat hij altijd optimistisch blijft. Vooral het slechte nieuws wordt in de media uitvergroot. Er gebeurt toch ook veel goeds, zo verzekert hij. Van Uhm gelooft in mensen en vindt het belangrijk om met elkaar in gesprek te gaan, opdat we elkaar begrijpen.

We zullen als samenleving wel meer weerbaar moeten worden. Wij hoeven nog niet gevechtsbereid te zijn, maar het leger moet wel echt op orde komen, zo besluiten de oud-commandanten.

N.B. : Op 1 november 2024 komen De Veldheren met hun voorstelling naar de Stadsgehoorzaal. Vanaf mei zijn hiervoor kaartjes te koop.

Expositie in Kade40

De Geuzenvlag

Wie eveneens een Geuzenmaandvlag wil laten wapperen kan terecht bij bloemist **Moois van Mooy** in de Fransenstraat 25 en bij het **Infopunt Vlaardingen** aan de Westhavenkade 53A tegenover **Museum Vlaardingen**, maar ook bij het museum zelf en bij **'t Hart Optiek** in De Loper.

Vlaggen ad € 7,50 zijn ook te bestellen via geuzenmaand@gmail.com.

Foto's in deze Nieuwsbrief van activiteiten zijn van Rob van Herwaarden, tenzij anders vermeld.

Wilt u deze Nieuwsbrief niet meer ontvangen? Laat dit dan even weten via geuzenmaand@gmail.com

| geuzenmaand@gmail.com | www.geuzenmaand.nl | IBAN: NL26RABO0190466944 | ANBI |

